

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

Кафедра менеджменту та економіки

УЗГОДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту «Європейська школа
бізнесу»

О. Власенко

" 03/03 " 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту та
економіки

Ю. Ремига

" 03/03 " 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти:	магістр
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»

Київ – 2021

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Приватний заклад вищої освіти «Міжнародний європейський університет».

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» розроблена на основі навчального плану №073м/21-06, навчального плану №073мз/21-06, схваленого на засіданні Вченої ради університету (протокол №7 від 01.07.2021 р.).

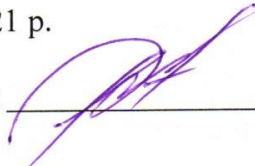
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

професор кафедри менеджменту та економіки,
доктор економічних наук, доцент

 О. Бойко

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри менеджменту та економіки, протокол № 8 від «02» 09 2021 р.

Завідувач кафедри менеджменту та економіки

 Ю. Ремига

Гарант ОП

 О. Банар

Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Опис навчальної дисципліни (анотація). В сучасних умовах суспільного розвитку у вирішенні важливих соціально-економічних проблем все більше значення набуває наука. Адже, техніко-технологічні і пов'язані з цим соціально-економічні успіхи в розвитку країни визначаються, насамперед, рівнем використання її наукового потенціалу. Саме тому, сьогодення висуває нові вимоги до сфери вищої освіти, до наукової компетентності магістра з менеджменту, що свідомо орієнтується в інформаційному та науковому просторі, самостійно опановуючи світоглядні парадигми. Глибоке усвідомлення інноваційних явищ в соціально-економічній сфері і вміння їх розв'язувати неможливе без оволодіння науковим апаратом і логікою науково-дослідного процесу.

У зв'язку цим постає нагальна потреба оновлення навчального процесу у вищій школі за рахунок впровадження ефективних технологій організації науково-дослідницької роботи магістрів з орієнтацією на модель майбутньої професійної діяльності. Це сприятиме формуванню особистостей з творчим мисленням, здатних самостійно вирішувати наукові завдання, здійснювати науково-пізнавальний, а в майбутньому і педагогічний процес на високому інтелектуальному рівні.

Науково-дослідна робота – це головний шлях набуття, примноження й оновлення знань, який передбачає вміння ставити наукові завдання, планувати їх виконання, організовувати збір та обробку інформації, а також створювати умови для генерування нових ідей та їх практичної реалізації. Досвід такої роботи набувається протягом усього творчого життя дослідника, а її фундаментом є знання основ методології та організації наукових досліджень. Інтенсифікація навчального процесу, підвищення якості підготовки фахівців потребують від студентів вміння користуватися методикою самоосвіти, чітко орієнтуватися в джерелах наукової та технічної інформації. Творче ж відношення до роботи, яке повинні мати магістри, не може бути здійсненим без новітніх знань в галузі методології та організації наукових досліджень. Цим пояснюється включення у навчальний план підготовки магістрів дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень», що спрямовано на освоєння нових дисциплін, покращення процесу самопідготовки, написання курсових і магістерських робіт, наукових статей і тез доповідей, підготовки до навчання в аспірантурі тощо. Крім того, оволодіння методологією та організацією наукових досліджень, безумовно, буде корисним і поза рамками навчального процесу - під час ведення диспутів, спорів, вибору найбільш аргументованих позицій.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	<u>Нормативна</u>	
Розділів – 2	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових розділів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: ---		Семестр	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120		Лекції	
		16 год.	2 год.
		Практичні	
Тижневе навантаження: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,0	Освітній рівень: Другий (магістерський) рівень		
	Самостійна робота		
	88 год.	114 год.	
	Вид контролю:		
	<u>залік</u>	<u>залік</u>	

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення методологічних особливостей процесу наукового пізнання, принципів та моделей його розвитку, поетапної технології проведення наукового дослідження, а також логіки основних процедур викладу та оформлення результатів дослідження.

Дисципліна має комплексний характер і включає до свого складу елементи гносеології, логіки, методології наукового дослідження, інноватики, організації і психології дослідницької діяльності тощо. Її вивчення створює необхідне теоретико-методологічне підґрунтя для виконання наукових досліджень в будь-якій сфері досліджень (галузі) з урахуванням її специфіки та використанням відповідного інструментарію.

Міждисциплінарні зв'язки: Головними компонентами системи науково-методичної підготовки кваліфікованого магістра з менеджменту є структура та зміст навчання, суттєве місце в якій займають різні види науково-дослідної роботи студентів, а також дисципліни науково-методологічної спрямованості. Вони при взаємодії скеровують процес формування дослідника, творчий розвиток особистості якого досягається використанням також у навчальному процесі інноваційних форм організації науково-дослідницької діяльності, створенням науково-творчих центрів, дослідницьких лабораторій.

Таким чином, зміст наукової підготовки майбутнього магістра з менеджменту і бізнес-адміністрування слід розглядати як комплексну задачу, що поєднує навчально-пізнавальну та науково-практичну роботи, з програмно-цільовим методом планування та управління процесом навчання, що забезпечує інтеграцію дисциплін і водночас відображає сучасний рівень розвитку науки, її специфіку.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх магістрів системи знань з методології, теорії методу і дослідницького процесу, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, формування вміння організовувати наукове дослідження певної проблеми з використанням усього комплексу традиційних методів наукових досліджень.

1.2. Основні завдання дисципліни:

- сформувавати у студентів поняття про суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження;
- розкрити фундаментальні цінності, принципи та умови дотримання академічної доброчесності;
- розкрити загальні відомості про принципи формування науки в Україні, структуру наукових організацій, наукових кадрів і ін.
- ознайомити студентів з принципами та методами наукового дослідження й розкрити сутність їхньої взаємодії;
- сформувавати у студентів уявлення про логіку виконання процедур аналізу проблеми і вибору теми наукової праці; вибору об'єкта та предметів дослідження; постановки мети, завдань і питань дослідження; формулювання теми, мети та гіпотези; розробки теоретичних передумов дослідження; обґрунтування програми й методики обробки результатів дослідження;
- сформувавати у студентів уявлення про понятійний апарат класичного, системного й синергетичного підходів до дослідження явищ, процесів та об'єктів оточуючого світу;
- сформувавати стійкі навички практичної рефлексії щодо методологічних прийомів та технологічних операцій наукового пізнання.

Отже, вивчення дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» цілісне уявлення про науку як систему знань і знаряддя пізнання, сформує погляди на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення наукового дослідження та оформлення їх результатів.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
-----------------------------------	--

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК10. Набуття навичок гнучкого мислення;
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту; СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком. СК11. Здатність обґрунтовувати комплекс адміністративно-управлінських рішень щодо формування, ефективного функціонування підприємства та розвитку як цілісної системи; СК13. Встановлювати і використовувати методи та моделі антикризового управління: виділяти, описувати аналізувати;

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Програмні результати навчання	ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний, правовий інструментарій для управління в непередбачуваних умовах; ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення; ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу; ПРН 14. Вміти проводити дослідницьку роботу та аргументувати власну точку зору. ПРН 17. Вміти виявляти та досліджувати складові фінансової безпеки підприємства, формувати і підтримувати її високий рівень.
--------------------------------------	--

Результати навчання, формуванню яких сприяє вивчення даної навчальної дисципліни:

- розвивати власний інтелектуальний та загально культурний рівень, та мати потребу у самореалізації;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації для вирішення поставлених завдань наукового дослідження;
- інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій;
- виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати завдання дослідження та визначати шляхи їх рішення;
- розробляти порядок дій та зміст наукового дослідження;
- формулювати наукові гіпотези, мету та завдання наукового дослідження;
- володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності
- аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження;

- презентувати результати наукових досліджень у формі презентації курсової або бакалаврської роботи, тез доповідей тощо;
- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним;
- дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів;
- виявляти навички попередження та протидії академічному плагіату в освітньому процесі.

Також студент буде:

знати:

- загальні відомості про науку та наукові дослідження;
- основи розробки теоретичних передумов до виконання наукового дослідження;
- методологію наукових досліджень, їх планування та організацію;
- теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження;
- традиційними та сучасними методами проведення економічних досліджень;
- вимоги до оформлення результатів наукових досліджень;

уміти:

- відбирати та аналізувати інформацію з теми наукового дослідження;
- формулювати мету, завдання дослідження;
- визначити предмет, об'єкт дослідження;
- планувати і проводити дослідження;
- володіти методами та інструментарієм для проведення дослідження та отримання результатів;
- критично інтерпретувати результати останніх теоретичних та практичних досліджень у сфері менеджменту використати отриманні знання для виконання і захисту кваліфікаційної роботи;
- розв'язувати складні управлінські проблеми і вирішувати задачі в умовах невизначеності із застосуванням сучасних підходів, методів, прийомів;
- застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності;
- вирішувати економічні та управлінські проблеми на наукових підходах і засадах;
- зіставляти результати досліджень з теорією та формулювати висновки наукового дослідження та доповідь за результатами наукового дослідження.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ЄКТС.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Наука як система знань.

Предмет і сутність науки та її головна функція. Наука як динамічна система знань. Дисциплінарні та міждисциплінарні дослідження. Класифікація наук. Методологічні підходи до класифікації економічної науки. Поглиблення інтеграції суспільних, природничих і технічних наук. Сутність пізнання, його види: чуттєве і раціональне. Поняття як основна ланка створення системи наукового знання. Форми мислення: судження, умовивід (висновок). Основні елементи науки: об'єкт, суб'єкт, наукова діяльність суб'єкта. Структурні елементи науки: наукова ідея, гіпотеза, теорія, закон, судження, факти, постулати, категорії тощо; їх характеристика. Рівні дослідження: теоретичний та емпіричний. Структурні компоненти теоретичного пізнання: проблема, гіпотеза і теорія. Робоча, пояснювальна, описова гіпотези. Вимоги до гіпотези та її функції. Поняття наукової теорії, вимоги до наукових теорій. Класифікація та структурні елементи теорії. Наукові факти та їх роль у науковому дослідженні

Тема 2. Методологія наукового дослідження.

Метод, методика, методологія: співвіднесення понять. Методологія і методи наукового пізнання. Методологія у широкому і вузькому розумінні. Загальна методологія і часткова методологія. Принципи наукової методології. Класифікація методів наукового дослідження: спеціально-наукові, загальнонаукові, філософські. Філософські та загально логічні методи наукового дослідження. Діалектика як вчення про розвиток та метод дослідження. Діалектичний підхід в економічних дослідженнях. Діалектика як цілісна система законів, принципів та категорій. Емпіричні методи наукового дослідження: спостереження, опис, порівняння, вимірювання, експеримент. Теоретичні методи наукового дослідження: аналіз і синтез, індукція та дедукція та ін. Три групи законів: окремі, особливі та загальні. Загальнонаукові та спеціальні принципи, закони, категорії, методи. Правила аргументації. Вимоги до тези. Вимоги до аргументу. Спростування доказів.

Тема 3. Спеціальні методи соціально-економічних досліджень

Спеціальні методи: методи збору та узагальнення інформації, аналізу, прогнозування, моделювання, програмно-цільові, евристичні методи. Методи спостереження та збору даних. Класифікація спостережень у наукових дослідженнях. Методи вибіркового спостереження. Методи групування. Типологічні, структурні та аналітичні групування. Прості, складні, комбіновані та багатомірні групування. Таблично-графічні методи. Графічний метод. Прогнозування подій і моделювання ситуації у вигляді графіків, діаграм, картограм, картодіаграм, логічних схем. Види графіків за змістом навантаження та за формою. Класифікація таблиць та вимоги до їх

складання. Методи аналізу. Сутність і класифікаційні види економічного аналізу за ознаками: галузевою, часовою, просторовою, функціональною, використання методів, суб'єктів, ступеня охоплення об'єктів, змісту. Методи інформаційно-логічного аналізу. Метод порівняння. Методи розрахунку відносних та середніх величин. Методи детермінованого (функціонального) факторного аналізу. Балансовий метод. Індексний метод. Методи визначення тенденцій та показників динаміки. Основні функції економічного прогнозування. Найбільш важливі методи прогнозування: метод екстраполяції та інтерполяції; метод автокореляційних функцій; метод регресивних та кореляційних моделей; метод використання функцій з гнучкою структурою; метод нормативного прогнозування; метод експертних оцінок. Методи моделювання. Програмно-цільовий метод. Евристичні методи. Сутність і мета застосування евристичних методів. Метод експертних оцінок як основний евристичний метод. Різновиди експертних оцінок. Методи "мозкової атаки", "мозкового штурму", "Дельфі" та ін.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Тема 4. Організація науково-дослідної діяльності в Україні.

Науково-дослідний процес, принципи його організації. Спеціалізація та кооперування у науковій діяльності. Наукова організація праці. Нормування праці науковців. Особливості творчої праці у дослідницької діяльності. Основні риси працівника науки. Особливості розумової праці. Виховання творчих здібностей. Наукове покликання. Зовнішні і внутрішні мотиви, що зумовлюють тягу людини до наукової діяльності. Основні психологічні риси діяльності вчених. Працелюбність — запорука наукового успіху. Організація наукової діяльності в Україні. Види наукової діяльності: науково-дослідницьку; науково-організаційну; науково-інформаційну; науково-педагогічну. Наука та влада. Проблема державного регулювання науки. Державна система організації і управління науковими дослідженнями в Україні. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів. Науково-дослідницька діяльність студентів. Суб'єкти наукової діяльності: науковці, вчені та науково-педагогічні працівники, наукові установи, наукові організації, вищі навчальні заклади III-IV рівнів акредитації, громадські організації у сфері наукової та науково-технічної діяльності. Наукові працівники вищої кваліфікації. Трирівнева система наукових ступенів: магістра, кандидата наук, доктора наук. Вчені звання як оцінка за результатами науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності. Наукова школа. Головні ознаки наукової школи.

Тема 5. Академічна доброчесність як фундаментальний принцип наукової діяльності.

Роль цінностей у науковій діяльності. Наукові та позанаукові цінності. Поняття академічної доброчесності. Академічна доброчесність як необхідно-важлива складова наукової діяльності та освітнього процесу. Фундаментальні цінності та принципи академічної доброчесності. Нормативно-правова база та міжнародні договори, які покладені в основу Кодексу академічної доброчесності. Умови дотримання академічної доброчесності. Система сприяння академічної доброчесності в університеті. Академічна недоброчесність як протилежна категорія академічної доброчесності, її основні прояви. Види порушень академічної доброчесності та відповідальність. Плагіат та його ознаки. Посилання на певний науковий текст. Цитування авторської думки. Види плагіату. Порядок перевірки кваліфікаційних робіт, навчально-наукових праць та матеріалів на наявність ознак плагіату. Програмне забезпечення для пошуку ознак плагіату. Попередження та протидія академічному плагіату в освітньому процесі. Складові якісного наукового аналізу, аргументованість оцінок та висновків. Етичні виміри дискусій як фахового обговорення проблеми.

Тема 6. Наукова інформація та види наукових робіт.

Наукова комунікація та її різновиди. Види наукових публікацій (монографія, стаття, автореферат). Монографія, підручник, навчальний посібник, наукова стаття. Доповідь, тези доповіді, науковий звіт. Рецензія та анотація. Конспект та реферативний виклад матеріалу. Види навчально-наукових і наукових робіт: курсові роботи, дипломні проекти, магістерські та докторські дисертації. Різновиди дипломних робіт та специфіка їх підготування та захисту. Теоретико-методологічна специфіка підготування та захисту магістерської роботи. Поняття дисертації та автореферату. Наукові ступені та вчені звання в організації наукових кадрів.

Тема 7. Організаційно-методичні підходи науково-дослідної роботи студента.

Вибір теми та окреслення проблематики дослідження. Поняття плану проспекту наукового дослідження. Складові частини плану-проспекту. Необхідність усвідомлення загальної логіки дослідження та його основних етапів. Об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження. Формування методологічної та джерельної бази дослідження. Джерела інформації. Класифікація наукових видань. Праця дослідника в бібліотеці. Складання та оформлення бібліографії. Використання Інтернету для пошуку наукової інформації. Цитування та посилання. Список літератури та його оформлення. Структура наукової роботи. Дотримання формальних моментів розташування тексту та відсутності випадкових помилок. Відповідність мети і поставлених завдань логіці дослідження. Особливості автореферату як необхідної частини обговорення та захисту роботи. Процедура та порядок захисту магістерської і дисертаційної роботи

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	Інд.	С.р.		л	п	лаб.	Інд.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. Теоретико-методологічні засади наукових досліджень												
Тема 1. Наука як система знань	16	2	2	-	-	12	18	2	-	-	-	16
Тема 2. Методологія наукового дослідження.	16	2	2	-	-	12	16	-	-	-	-	16
Тема 3. Спеціальні методи соціально-економічних досліджень.	24	4	4	-	-	16	20	-	2	-	-	18
Разом за змістовим розділом 1	56	8	8	-	-	40	54	2	2	-	-	50
Змістовий розділ 2. Організація та методика науково-дослідницької діяльності												
Тема 4. Організація науково-дослідної діяльності в Україні.	16	2	2	-	-	12	18	-	2	-	-	16
Тема 5. Академічна доброчесність як фундаментальний принцип наукової діяльності.	16	2	2	-	-	12	16	-	-	-	-	16
Тема 6. Наукова інформація та види наукових робіт	16	2	2	-	-	12	16	-	-	-	-	16
Тема 7. Організаційно-методичні підходи науково-дослідної роботи студента.	16	2	2	-	-	12	16	-	-	-	-	16
Разом за змістовим розділом 2	64	8	8	-	-	48	66	-	2	-	-	64
Усього годин	120	16	16	-	-	88	120	2	4	-	-	114

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Наука як система знань	2
2.	Тема 2. Методологія наукового дослідження.	2
3.	Тема 3. Спеціальні методи соціально-економічних досліджень.	4
4.	Тема 4. Організація науково-дослідної діяльності в Україні.	2
5.	Тема 5. Академічна доброчесність як фундаментальний принцип наукової діяльності.	2
6.	Тема 6. Наукова інформація та види наукових робіт	2
7.	Тема 7. Організаційно-методичні підходи науково-дослідної роботи студента.	2
	Разом:	16

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни семінарські заняття не передбачені.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Наука як система знань	2
2.	Тема 2. Методологія наукового дослідження.	2
3.	Тема 3. Спеціальні методи соціально-економічних досліджень.	4
4.	Тема 4. Організація науково-дослідної діяльності в Україні.	2
5.	Тема 5. Академічна доброчесність як фундаментальний принцип наукової діяльності.	2
6.	Тема 6. Наукова інформація та види наукових робіт	2
7.	Тема 7. Організаційно-методичні підходи науково-дослідної роботи студента.	2
	Разом:	16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою навчальної дисципліни лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Наука як система знань	12
2.	Тема 2. Методологія наукового дослідження.	12
3.	Тема 3. Спеціальні методи соціально-економічних досліджень.	16
4.	Тема 4. Організація науково-дослідної діяльності в Україні.	12
5.	Тема 5. Академічна доброчесність як фундаментальний принцип наукової діяльності.	12
6.	Тема 6. Наукова інформація та види наукових робіт	12
7.	Тема 7. Організаційно-методичні підходи науково-дослідної роботи студента.	12
	Разом:	88

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) є однією з форм самостійної роботи майбутніх фахівців, виконання якого передбачає створення умов для як найповнішої реалізації творчих можливостей студентів та має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які

студенти здобувають у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

З дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» ІНДЗ виконується у першому семестрі та передбачає написання тез доповіді або наукової статті на визначену студентом проблематику з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, що було набуто у процесі засвоєння всього навчального матеріалу дисципліни. Така форма ІНДЗ є самостійно виконаним науковим дослідженням, яке передбачає власну розробку, тобто має практичне спрямування й дає змогу оцінити обсяг і якість знань студента, його вміння застосовувати їх на практиці.

Завдяки обґрунтуванню актуальності обраної теми, визначенню мети роботи, огляду існуючих точок зору на проблему або стислому опису ситуації, яка склалася на даний час в галузі, формулюванню власної думки стосовно обраної теми, яка змістовно відображає основну ідею всієї роботи, а також висновків студент має можливість створити собі репутацію фахівця, здатного в логічній і переконливій, ясній і доступній формі висловлювати результати своєї роботи. Виконання ІНДЗ у формі тез доповіді або наукової статті є важливим етапом у підготовці до виконання магістерської роботи майбутнього фахівця - менеджера.

Виконання, оформлення та захист ІНДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів виконується у вигляді підготовки до практичних занять (підготовка теоретичних питань, опанування навичками згідно з темою заняття, тощо).

Самостійна робота студента над засвоєнням навчальної дисципліни є необхідним елементом ефективного формування компетентностей та включає:

- вивчення і конспектування питань, що винесені на самостійне опрацювання,
- критичне осмислення основних термінів та понять за темами дисципліни,
- підготовка до доповідей, виступів на семінарських заняттях.

За кожною з тем передбачено вивчення теоретичних питань, що вимагає від студентів роботи не тільки над навчально-методичною літературою, а й над матеріалами періодичних видань та законодавчими і нормативними актами.

Крім опрацювання джерел самостійна робота передбачає підготовку студентом тез доповіді на конференцію.

Мета самостійної роботи – відповідним комплексом заходів забезпечити регулярну і ефективну самостійну роботу студентів над вивченням дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень».

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» застосовуються:

- Круглі столи (дискусії).
- Практичні заняття у вигляді тренінгів.
- Переклад неадаптованих наукових тестів з використання інформаційних матеріалів баз Scopus та Web of Sciences.
- Підготовка науково-дослідних робіт з використанням основ академічного письма та їх презентація студентами

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за оцінюванням навчальних досягнень студентів слід розуміти як педагогічний супровід, спостереження і перевірку результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів, що зокрема передбачає оцінювання наступних видів робіт:

- виконання практичних (інтерактивних) завдань;
- розв'язування тестів;
- виконання презентації;
- виконання завдань самостійної роботи (розробка тестів за темою) тощо.

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять;
- контроль виконання ІНДЗ та інших видів самостійних робіт;
- підсумковий контроль реалізується у вигляді заліку.

Крім того використовуються методи усного контролю: обговорення теоретичних питань, доповіді, дискусії, а методи письмового контролю передбачають - письмове виконання практичних завдань, а також тестовий контроль (розв'язування тестів).

Процес контролю, здійснюваний викладачем, передбачає декілька етапів: перевірку (виявлення рівня отриманих студентами знань, умінь та навичок); оцінювання (вимірювання рівня знань, умінь і навичок та порівняння їх з певними стандартами, окресленими вимогами навчальних програм); облік (фіксація результатів у вигляді оцінок, балів, рейтингу в журналі, заліковій книжці, залікових чи екзаменаційних відомостях).

Контроль знань у слухачів курсу передбачає такі контрольні заходи:

- самоконтроль – є первинною формою контролю знань, який обов'язково забезпечується дистанційним курсом шляхом надання студентам

переліку питань (питань та відповідей на них), а також тестів для самоперевірки;

– поточний контроль – здійснюється через систему оцінки безпосередньо викладачем виконаних завдань для самостійної роботи;

– модульний контроль – здійснюється в поточному режимі, основною формою якого є тестування;

– підсумковий контроль – передбачає підсумок результатів поточного контролю у формі підсумкового заліку.

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є **залік**, який складається очно в період призначений деканатом або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є тестування, робота над практичним завданням та співбесіда.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» здійснюється в балах відповідно до табл.14.1.

Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 14.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень»

Розділ I										Розділ II Підсумковий контроль	Всього
Поточне тестування та самостійна робота											
Змістовий розділ 1				Змістовий розділ 2							
T1	T2	T3	KP1	T4	T5	T6	T7	ІНДЗ	KP2		
-	5	5	10	5	5	5	5	15	10	40	100

*T1, T2, ..., T7 – теми занять

**KP1, KP2 – контрольні роботи

***ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах:

– усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань;

– перевірки правильності розв’язання практичних задач;

– експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі **заліку**.

Критерії оцінювання знань під час заліку

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на заліку складає **40** балів (див. табл. 14.2).

Таблиця 14.2

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Під час оцінювання відповіді на окреме питання додатково враховуються допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

– неохайне оформлення роботи (не загальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк, використання олівців замість чітких чорнил) (мінус **2** бали);

– неточності в назвах окремих економічних категорій та понять (мінус **4** бали).

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання білету:

1. Повна відповідь на питання, яка оцінюється **«відмінно»**, повинна відповідати таким вимогам:

– розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;

– повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;

– здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення;

– уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;

– демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;

– використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання.

2. Відповідь на питання оцінюється **«добре»**, якщо:

– відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання) або, якщо:

– при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені окремі помилки під час: використання цифрового матеріалу.

3. Відповідь на питання оцінюється **«задовільно»**, якщо:

– відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття чотирьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

– одночасно присутні чотири чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання;

– висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загально визначеним при відсутності доказів супротивного аргументами, зазначеними у відповіді;

– характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, не зовсім правильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

З урахуванням вищевикладеного результати заліку оцінюються в діапазоні від **0** до **40** балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на заліку оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами заліку та незадовільну загальну підсумкову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на залік.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 14.3).

Таблиця 14.3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до заліку.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України / Міністерство освіти і науки України. Київ, 2016. 41 с.
3. Зуб В.М., Дем'яненко М.М. Плагіат: його різновиди та заходи протидії. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2014. Вип. 4. С. 86–90.

Допоміжна:

4. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти: Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року. URL: <http://bit.ly/2ocIDPD>.
5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 №1700-VII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
6. Бруй О. Відкритий доступ до наукової інформації: від ідеї до руху. [Київ]. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2194>.
7. 21. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) / Американські Ради з міжнародної освіти: Програми Американських Рад. URL: <http://www.saiup.org.ua>.
8. Харитонова О. І., Ульянова Г.О. Захист авторських прав від плагіату: монографія / [за загальною редакцією О.І. Харитонової]; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса : Юридична література, 2014. 211 с.

17. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.

2. Сайт безкоштовних електронних підручників онлайн // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://pidru4niki.com>.
3. Офіційний сайт студентської електронної бібліотеки «ЧИТАЛКА» // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://chitalka.info>.
4. Офіційний сайт онлайн-бібліотеки освітньої та наукової літератури // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://eduknigi.com>.
5. Сайт електронної бібліотеки підручників // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://studentam.kiev.ua>.